

Előfizetési árak:

Egész évre . . . 10 frt — kr.
Félévre . . . 5 » — »
Negyedévre . . . 2 » 50 »
Egy hóra . . . — » 85 »
Egyes szám ára 4 kr.

Kiadóhivatal:

PÉCSETT, Mária-utca 1. sz.
a kir. ítélőtábla épületével szemben.

hová az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Szerkesztői iroda:

PÉCSETT, Mária-utca 1. sz.
a kir. tábla átellenében,
hová a lap szellemi részé
illető minden közlemény in-
tézendő.

Kéziratot vissza nem adunk.

Hirdetéseket

a kiadóhivatal vesz föl.

PÉCSI FIGYELŐ

POLITIKAI NAPILAP.

Jön a dob.

Pécs, 1897. szeptember hó 14.

A város közigazgatási bizottságának január havi ülésén a mi különben mindig mosolygó pénzügyigazgatónk elborult arccal panasolta, hogy Pécs városában az adóhátralékok évek óta számtani haladvány módjára emelkednek, mert míg 1888-ban csak 41.000 frt volt az összes adóhátralék, addig 1896. év végén ez már 88.000 frton fölüli összegre emelkedett. Fenyegetőzött is az állam rendelkezésére álló legszigorubb rendszabályok fogantatba vételével, ha a város a saját hatáskörében ezt a nagy hátralékot el nem tünteti, mert ha az adófizetőknek kellemetlen dolog is az adó kiizzadása, a pénzügyigazgatóra nézve nem kevésbé kellemetlen a fizetetlen hátralékok folytonos emelkedése, és könnyen megeshetik, hogy felülről ordó helyett annak csak az első szótagjával tisztelik meg.

A városi urak meg is szivelték az atyai intelmet s hozzáfogtak az erélyesebb adóbehajtáshoz, a minek eredménye az lett, hogy a folyó év első nyolc hónapjában 19.075 frt 46 krral több lett egyenes állami adó címén az államkincstárba beszállítva, mint a múlt év megfelelő időszakában, amiből természetesen azt következtethetné a fináncudományban járatlan publikum, hogy a pénzügyigazgató megvan elégedve az eredménnyel s a városi

adóbehajtók eddigi buzgalmaival, amely ezt az eredményt produkálta. Pedig hát a dolog éppenséggel nincs így, mert évés közben jön meg az étvágy s a színházra néző préházban úgy gondolkodnak, hogy ha már olyan szép eredményt lehetett elérni akkor, a mikor még senkinek a feje alól nem licitálták el a vánkösát, hogyan özőnlenék hát a pénz akkor, ha a dob tényleg meg is perdülne az adófizetők házatáján; meg kell tehát próbálni ezt is, hátha így be lehet hajtani a hátralékot utolsó krajcárig.

Ki lett adva tehát az ordré, hogy ezentúl nem komédiáznak többé az árverések kiírásával, ami mégis csak szép összegeket eredményezett részfizetések képében, hanem a már kiirt árverések a legkomolyabban keresztül is fognak vezetetni, mely célra a végrehajtó közegek rendelkezésére fognak bocsátatni a városi kocsik az ingóságok elszállítására, rendőri személyzet és a dobos az árverések megtartására.

Milyen szép diszmenetek is lesznek ezek! Elül a végrehajtók a protokollumokkal, utánuk a városi kocsik, megrakva a házról-házra összeszedett „ingók“-kal, két oldalt a rendőrség mint diszkriseret s legvégül a dobos a fináncindulót pörgetve. Mennyire le fogják pipálni ezek a menetek szenzáció tekintetében a kutyaadó hátralékosai ellen szintén kocsival és rendőri

asszisztenciával rendeztetni szokott diszmeneteket.

Az persze más lapra tartozik, hogy az ilyen tatárjárás a mostani viszonyok között indokolt és célhoz vezető lesz-e? Ennek megitélése végett kutassuk egy kissé azokat az okokat, a melyek az adóhátralékok felszaporodását nálunk okozták.

Azt mondta a pénzügyigazgató azon az emlékezőtetes január havi közigazgatási ülésen, hogy a nagy hátraléknak leginkább az az oka, mert a száz forintnál több adót fizetők pontatlanul fizetnek. Nos, ez nagyon lesújtó kritika az adót behajtó városi közegekre, illetve a behajtást intéző városi tanácsra, mert ebben benne foglaltatik az a vád, hogy a behajtásnál éppen azokat kimélik, akik leginkább fizethetnének. Ezekkel szemben azonban szükségtelen annak a nagy árverési apparatusnak a mozgósítása, fizetnek ezek már a behajtás második fokozatának, a zálogolásnak erélyes keresztülvitele esetén is, de még inkább fizetnének az esetre, ha a pénzügyigazgató be is váltaná azt az ígérését, amit egyik közigazgatási ülésen hangoztatott, hogy felolvassa azok neveit, akik száz forintnál nagyobb összeggel tartoznak a kincstárnak. Nagyon érdekes és bizonyos irányban nagyon tanulságos liszta lenne ez, ha köztudomásra jutna, de talán éppen ezért marad ennek közzététele pusztán üres fenyegetés.

De hát vannak ám ezen kívül más

A „Pécsi Figyelő“ tárcája.

Rege a hercegprimásról.

Mikor a »Pax« szelid lelkű apostolát pár évvel ezelőtt a primási székre emelte a királyi kegy, az ujságok poetikus, szép mesét bocsájtottak világgá az ő születéséről.

Nem tudni minő forrásból, kósza, kapós hírként azt regélték róla, hogy egy szegény mesterember felesége ott szülte őt a szép Balaton partján, a suhóg náderdó közelében, a festői fekvésű Keszthelyhez tartozó »Amor«-berek bársonyos pászitján.

Ilyeténképen akként jött volna ő a világra, mint a bibliabeli kis Mózes. A boldog anya patyolat-pólya helyett puha, hűvös, zöld levelekbe takarta, s mert ringó bölcső nem volt ott künn a mezőn, illatos füvekkel kipárnázott vesszőkosárba fektette; abba a kosárba, amelyben déli harangszókor ebédet vitt az apjuknak, ki ott munkálkodott a mezőn, a szegény család mindennapi kenyerét keresve. És az édes tájalmakkal meglepett anya befődte a gügyügó apróságot, hogy a tüzelő verőfénytől védje, balatoni sással, széles levelű, hajlongó csuhival, amit buvóhelynek szokott választani a boldog anyák kedves madara: a kelepelő gólya.

Szinte sajnálja az ember, hogy ez a hangulatos epizód csak költött mese, amit szava-

hihető kortársak ridegen meghazudtolnak. Mikor olyan tetszetős harmóniában lenne ez majd azzal a regével, amit a biboros szerzetesről évek múltán, mikor már a mostani nemzedéket új ivadék váltja fel, mikor hozzá már sem a tömjén illata, sem a gáncs nyila nem férhet, mesélgetnek majd ott, a hullámzó Balaton partján, a »magyar regék« megénekelte földjén, tiszta szeretettel, megilletődött szívvel a jámbor és jó emberek.

Mert regévé válik az ő nemes életének története az általa annyira szeretett szülőföld szelid lankái között. Azok az édesbús aggregék, melyeket nemzetének dicsőítésére, harcba szálló daliás leventékről énekelte Kisfaludy Sándor, megszapornak egygyel: a róla szóló megható regével.

A náderdős berek pásztorai csöndes alkonyokon, a Balatont járó halászok méla éjszakákon, a hangos szőlőhegyek fáradt munkásai pihenéskor, terebélyes diófák árnyékában, — mindenütt ezen a szép tájon: cifra tornyu kastélyok márványos tornácain csak úgy, mint alacsony házikók náderesz pitarvaiban kegyelettel regélgetnek majd arról a szegény árva diákgyerekről, ki innen indult el vándorutjára és mikor hosszú idő után, mint az ország első papja és az ország első méltósága, fényben, biborban, hozsannák között hazajött, legelőször is a szegényekre gondolt, a mindenkitől elhagyott szegényeket ölelte szívéhez.

Hisz ez az igaz történet már most is úgy hangzik, mint valami áhitatot keltő szép rege!

... Hol volt, hol nem volt, tul a Dunán, a fodrosan ringó hullámu szép Balaton mellett, volt egy kicsike mezőváros, amit úgy hívtak, hogy Keszthely.

Ebben a városkában lakott egy boldog házaspár.

Nem voltak módosak, de nem is voltak földhöz ragadt szegények. A férfi szorgalmas, munkás iparos, az asszony takarékos, dolgos fehérszép. A mindennapiért, mint jámbor keresztények, imádkoztak; de azt, becsületes iparkodással, meg is keresték.

Volt egy kis, vályogból rakott, nádfödéses házuk, virágos udvaruk, egy-két gyümölcsfájuk s künn határban valamelyes földcsékjük is. De ez csak olyan parányi; meghalni sok, megélni kevés.

Es volt egy kékszemű, szeliden mosolygó okos fiacskájuk, aki ott született a fehér tűzfal, alacsony nádereszű házikóban, magával hozván a legtisztább verőfényt: a családi boldogságot.

Milyen édes örömmel ringatta a jámbor anya azt a szegényes bölcsőt, melyben pihegő magzatja pihent és milyen szívós kitartással kereste két keze munkájával a betevő falatot a dolgos apa.

Hogy erre a ragyogó verőfényre is olyan

pénztárnál az előadás napján 10 órától 1-ig és 3-tól 5-ig, az előző napon pedig 10 órától 1-ig. Darabváltás esetén a jegy érvényessége megmarad, de kívánatra a pénztár a beküldött összeget visszafizeti.

Törvényszék.

§ **Salamoni ítéletek.** Ma délelőtt három végtárgyalást fejezett be a pécsi kir. törvényszék jogerős ítéletekkel. Három ügyben hozott olyan ítéletet, melyet egykép méltányosnak tartott a vádlott, mint megfelelő szigorúnak a vádhatóság s egyik se felebbezvéen ellene, azok jogerősekké is váltak.

Az első végtárgyaláson *Bender Péter*, maissi lakos volt a vádlott. Nevezettnek az volt a bűne, hogy a pécsi káptalantól 1000 ftos kölcsönt akarván felvenni, a kölcsön betáblázásához szükséges elsőbbségi engedélyre az anyósa nevét ráhamisította. Ezért magánokirathamisítás miatt vonták vád alá s a ma megtartott végtárgyaláson azzal védekezett, hogy az anyósa előbb egy 2800 ftos kölcsönügyletnél megadta beleegyezését az elsőbbségi engedélyhez. S mert ezt a kölcsönt nem sikerült kieszközölnie, azért próbálta meg a kisebb összeget s itt az anyósa engedelmét ki sem kérve, aláírta a nevét az engedélyre, mert abban a véleményben volt, hogy a sokkal csekélyebb kölcsönösszeg betáblázásába beleegyezhet utólag is az anyósa. A törvényszék a sok enyhítő körülmény tekintetbevételével 8 napi fogházra ítélte a vádlottat, a ki az ítéletben meg is nyugodott.

A második végtárgyaláson *Orf Gáspár*, pécsi lakos, volt a vádlott. Orf Gáspárhoz ugyanis betévedt egyszer egy falusi parasz-asszony és Marechal Niel rózsákat kínált megvételre. Orfnak a szölejéből ugyanez időtájt gyakran veszvéen el épen ilyenfajta rózsák, abban a gyanuban volt, hogy az asszony a tolvaj s ezért sietve rendőrért küldött a városházára s mert a rendőr sokára jött, addig igyekezett tartóztatni az asszonyt, hogy el ne menjen. Végre is egy rendőrt az utcáról hívott be, a kinek azt mondta, hogy az asszonyt kísérje be a rendőrségre. A rendőr — mint a mai végtárgyaláson eskü alatt vallotta — csak az ő felelősségére kísérte be az asszonyt, a ki a rendőrségen előadta, hogy *Zsikó Benőné Tóth Katalinnak* hívják s Németüröghön lakik s tanukkal igazolta, hogy van otthon vagy 60—70 fő rózsája és virágárusítással foglalkozik. Orf Gáspárt ez alapon személyes szabadság megsértése és becsületsértés miatt panaszolta be aztán az ártatlanul meghurcolt asszony s a törvényszék ma — itt is tekintetbevéve a sok enyhítő körülményt — a vádlottat, kit *Jobst László dr.* védett, 50 forint pénzbüntetésre ítélte, a miben az meg is nyugodott.

Végül a harmadik végtárgyaláson *Pető János*, becefai kisbíró, volt a vádlott, a kit *Pető István* községi bíró megbízott, hogy távollétében a község címére postán érkezett pénzeket felveheti. *Pető János* fel is vett egyszer 6 frt 48 krajcárt, a miből 2 frtot elköltött s csak egy hét múlva térítette vissza. Ezért sikkasztás miatt vonták ma kérdőre és elítélték 3 napi fogházra. Ő pedig sietett megnyugodni az ítéletben, a mely szintén jogerős lett.

TÁVIRATOK.

— **A tatai hadgyakorlatok.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) II. Vilmos német császár vasárnap délután 4 órakor érkezett fényes kísérettel Tatára. Vele jöttek *Hahnke* főhadsegéd, *Eulenburg* főudvarmester, *Lucanus* kabinettanácsos, *Schlieffer* vezérkari főnök, *Obrucsew* orosz vezérkari főnök és nagyszámu német tiszt. Királyunk, *Rajner*, *Jenő* és *József* főherceg, valamint *Sárközy Aurél* főispán és *Ghiczy* alispán fogadták a perronon. Vilmos német császár magyar lovassági tábornoki ruhában volt, mellén a szent István-rend nagykeresztjével, királyunk porosz tábornoki uniformist viselt. Az uralkodók kétszer megcsókolták egymást. A bevonulás 250 banderista előlovaglása mellett, harangzúgás közben történt meg a babérlevelekkel sűrűn behintett ilatos uton, a legnagyobb rendben. Az *Esterházy* várkastélyban a 34-dik gyalogezred százada állott a zenekarral, amely a porosz himnuszt zendítette rá. Jobb szárnyon sorakoztak a gála ruhás tábornokok. *Krieghammer* hadügyminisztert, *Fejérváry b.* honvédelmi minisztert, *Beck b.* vezérkari főnököt s még 25 katonai méltóságot bemutattak a német császárnak, akit az udvaron *Esterházy gróf*, a házi ur, a lépcsőkön *Esterházy grófné* üdvözölt. Vilmos császár karon fogva a ház urnójét, úgy haladt föl a lépcsőkön. Az udvari ebédnél 68-an, a marsall asztalnál 86-an ültek. A zenekar a többi közt Vilmos császár dalszerzeményét, a „Dal Aegirhez“ címűt is előadta. Este impozáns kivilágítás volt. — A ma megtartott hadgyakorlatokban *Lobkovitz* hadteste visszaszorította *Frigyes* főherceg hadtestét. Vilmos német császár és királyunk érdeklődéssel nézték végig.

— **Botrányt okozó Bánffy-virágok.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata) Szokolcán, a felsőmagyarországi kulturegylet tegnapi közgyűlésén *Károlyi István* gróf gyönyörű, ellenzéki szellemű elnöki beszédet mondott, melyet a jelen volt kormánypártiak zajos közbekiáltásaikkal botrányosan megzavartak.

— **Meghalt nyelvész.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) *Wolf György* akadémikus, nagyhirű nyelvész, a Trefort-utcai minta-gimnázium igazgatója, ma reggel szívizélhűdésben meghalt.

— **A cenki szobor.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) A sopronmegyei Nagy-Cenken tegnap leplezték le *Széchenyi István* gróf szobrát, melyet *Strobl* tanár alkotott. A leplezési ünnepsépet *Baán Endre* alispán beszéde nyitotta meg, amit *Balits plébános* gyönyörű szép beszéde követett, majd *Kántor közjegyző* adta át szép beszéd kíséretében a szobrot *Bene* községi bírónak. *Bánffy b.* miniszterelnök levélben mentette ki elmaradását az ünnepségről, a melyet bankettel zártak be.

Laptulajdonos Felelős szerkesztő
SZAUTTER GUSZTAV PLEININGER FERENC
TAIZS JÓZSEF
kiadó.

Hirdetések.

Szomoru — de igaz,

hogy öltözékeinkre nagyobb gondot fordítunk, mint egészségünkre. Ha ruháinkon a legparányibb szakadékot észlelünk, sietünk azt legott eltüntetni, nehogy nagybodjék, de ha ez testi egészségünknek az eset, számba se vesszük. Egy kis köhögés, főfájás, emésztési zavarok stb mit tesz az? Ügyet se vetünk rá. Hát ez **vétkes könnyelműség**, mely később keservesen megboszulja magát rajtunk, mert valamint a kis szakadékból nagy lesz, épp úgy a kis bajból nagy baj keletkezik, ha kellő intézkedés nincsen kéznél. **A legtöbb betegség kuforrása a gyomor rendetlen működése**, a mit — idejekorán használva — *Egger kellemes ízű Sódapasztillája* csakhamar beszüntet. (1 doboz ára 30 kr.) **A tüdő, torok és mellbajok köhögéssel, rekedtséggel s elnyálkásodással kezdődnek.** *Egger* kitünő ízű *Mellpasztillája* megóv bennünket a bajtól teljes bizottsággal. (1 doboz 50 kr. és 1 frt. Próbadohoz 25 kr.) Minden gyógyszerárban kaphatók. Főraktár **Nádorgyógyszertár**

(Dr. Egger Leó és Egger J.)
Budapest, Váci-körút 21.

398. szám.

1897.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. tc. 102 §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a dárdai kir. járásbírószág 1895. évi 6749. 1818. számú végzése következtében *Stankovits Döme* ügyvéd által képviselt *Bitó Eva* javára *Egyed Illés* ellen 111 frt, 55 frt s jár. erejéig 1895. évi március hó 11-én foganatosított kielégítési végrehajtás utján felül és lefoglalt és 595 frtra becsült lovak, szarvasmarhák és 1 vetőgépből álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a dárdai kir. bíróság 5436/1897. sz. végzése folytán 111 frt, 55 frt tőkekövetelés, és járulékaik erejéig **Karacsony alperes lakásán** leendő eszközzésére **1897. évi szept. hó 17. napjának d. u. fél 4 órája** határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Dárdán 1897. évi augusztus hó 28 napján.

Schönberger Sámuel

kir. bir. végrehajtó.

Hirdetések jutányos
áron vétetnek fel ki-
adóhivatalunkban.

Előfizetési árak:

Egész évre . . . 10 frt — kr.
Félévre . . . 5 » — »
Negyedévre . . . 2 » 50 »
Egy óra . . . — » 85 »
Egyes szám ára 4 kr.

Kiadóhivatal:

PÉCSETT, Mária-utca 1. sz.
a kir. itélőtábla épületével
szemben.

hová az előfizetések és a
lap szétküldésére vonatkozó
fölszólalások intézendők.

PÉCSI FIGYELŐ

POLITIKAI NAPILAP.

Szerkesztői iroda:

PÉCSETT, Mária-utca 1. sz.
a kir. tábla átellenében,
hová a lap szellemi részé
illető minden közlemény in-
tézendő.

Kéziratot vissza nem adunk.

Hirdetéseket

a kiadóhivatal vesz föl.

Jön a dob.

Pécs, 1897. szeptember hó 14.

A város közigazgatási bizottságának január havi ülésén a mi különben mindig mosolygó pénzügyigazgatónk elborult arccal panaszolta, hogy Pécs városában az adóhátralékok évek óta számtani haladvány módjára emelkednek, mert míg 1888-ban csak 41.000 frt volt az összes adóhátralék, addig 1896. év végén ez már 88.000 frton fölüli összegre emelkedett. Fenyegetőzt is az állam rendelkezésére álló legszigorubb rendszabályok foganatba vételével, ha a város a saját hatáskörében ezt a nagy hátralékot el nem tünteti, mert ha az adófizetőknek kellemetlen dolog is az adó kiizzadása, a pénzügyigazgatóra nézve nem kevésbé kellemetlen a fizetetlen hátralékok folytonos emelkedése, és könnyen megeshetik, hogy felülről ordó helyett annak csak az első szótagjával tisztelik meg.

A városi urak meg is szivlelték az atyai intelmet s hozzáfogtak az erélyesebb adóbehajtáshoz, a minek eredménye az lett, hogy a folyó év első nyolc hónapjában 19.075 frt 46 krral több lett egyenes állami adó címén az államkincstárba beszállítva, mint a múlt év megfelelő időszakában, amiből természetesen azt következtethetné a finanttudományban járatlan publikum, hogy a pénzügyigazgató meg van elégedve az eredménnyel s a városi

adóbehajtók eddigi buzgalmával, amely ezt az eredményt produkálta. Pedig hát a dolog éppenséggel nincs így, mert év közben jön meg az étvágy s a színházra néző préházban úgy gondolkodnak, hogy ha már olyan szép eredményt lehetett elérni akkor, a mikor még senkinek a feje alól nem licitálták el a vánkosát, hogyan özőnlenék hát a pénz akkor, ha a dob tényleg meg is perdülne az adófizetők házatáján; meg kell tehát próbálni ezt is, hátha így be lehet hajtani a hátralékot utolsó krajcárig.

Ki lett adva tehát az ordre, hogy ezentúl nem komédiáznak többé az árverések kiírásával, ami mégis csak szép összegeket eredményezett részfizetések képében, hanem a már kiirt árverések a legkomolyabban keresztül is fognak vezetetni, mely célra a végrehajtó közegek rendelkezésére fognak bocsátatni a városi kocsik az ingóságok elszállítására, rendőri személyzet és a dobos az árverések megtartására.

Milyen szép diszmenetek is lesznek ezek! Elül a végrehajtók a protokollumokkal, utánuk a városi kocsik, megrakva a házról-házra összeszedett „ingók“-kal, két oldalt a rendőrség mint diszkisérlet s legvégül a dobos a finantindulót pörgetve. Mennyire le fogják pipálni ezek a menetek szenzáció tekintetében a kutyaadó hátralékosai ellen szintén kocsival és rendőri

asszisztenciával rendeztetni szokott diszmeneteket.

Az persze más lapra tartozik, hogy az ilyen tatárjárás a mostani viszonyok között indokolt és célhoz vezető lesz-e? Ennek megítélése végett kutassuk egy kissé azokat az okokat, a melyek az adóhátralékok felszaporodását nálunk okozták.

Azt mondta a pénzügyigazgató azon az emlékezős január havi közigazgatási ülésen, hogy a nagy hátraléknak leginkább az az oka, mert a száz forintnál több adót fizetők pontatlanul fizetnek. Nos, ez nagyon lesújtó kritika az adót behajtó városi közegekre, illetve a behajtást intéző városi tanácsra, mert ebben benne foglaltatik az a vád, hogy a behajtásnál éppen azokat kimélik, akik leginkább fizethetnének. Ezekkel szemben azonban szükségtelen annak a nagy árverési apparatusnak a mozgósítása, fizetnek ezek már a behajtás második fokozatának, a zálogolásnak erélyes keresztülvitele esetén is, de még inkább fizetnének az esetre, ha a pénzügyigazgató be is váltaná azt az ígérteit, amit egyik közigazgatási ülésen hangoztatott, hogy felolvassa azok neveit, akik száz forintnál nagyobb összeggel tartoznak a kincstárnak. Nagyon érdekes és bizonyos irányban nagyon tanulságos liszta lenne ez, ha köztudomásra jutna, de talán éppen ezért marad ennek közzététele pusztán üres fenyegetés.

De hát vannak ám ezen kívül más

A „Pécsi Figyelő“ tárcája.

Rege a hercegprimásról.

Mikor a »Pax« szelid lelkű apostolát pár évvel ezelőtt a primási székre emelte a királyi kegy, az ujságok poetikus, szép mesét bocsájtottak világgá az ő születéséről.

Nem tudni minő forrásból, kósza, kapós hirként azt regélték róla, hogy egy szegény mesterember felesége ott szülte őt a szép Balaton partján, a suhogó náderdő közelében, a festői fekvésű Keszthelyhez tartozó »Amor«-berek bársonyos pázsitján.

Ilyeténképen akként jött volna ő a világra, mint a bibliabeli kis Mózes. A boldog anya patyolat-pólya helyett puha, hűvös, zöld levelekbe takarta, s mert ringó bölcső nem volt ott künn a mezőn, illatos tüvekkel kipárnázott vesszőkosárba fektette; abba a kosárba, amelyben déli harangszókor ebédet vitt az apjuknak, ki ott munkálkodott a mezőn, a szegény család mindennapi kenyerét keresve. És az édes tájaldalmakkal meglepett anya befödte a gügyügó apróságot, hogy a tüzelő verőfénytől védje, balatoni sással, széles levelű, hajlongó csuhival, amit buvóhelynek szokott választani a boldog anyák kedves madara: a kelepelő gólya.

Szinte sajnálja az ember, hogy ez a hangulatos epizód csak költött mese, amit szava-

hihető kortársak ridegen meghazudtolnak. Mikor olyan tetszetős harmóniában lenne ez majd azzal a regével, amit a biboros szerzetesről évek múltán, mikor már a mostani nemzedéket új ivadéki váltja fel, mikor hozzá már sem a tömjén illata, sem a gáncs nyila nem férhet, mesélgetnek majd ott, a hullámzó Balaton partján, a »magyar regék« megénekelte földjén, tiszta szeretettel, megilletődött szívvél a jámbor és jó emberek.

Mert regévé válik az ő nemes életének története az általa annyira szeretett szülőföld szelid lankái között. Azok az édesbús aggregék, melyeket nemzetének dicsőítésére, harcba szálló daliás leventékről énekelte Kisfaludy Sándor, megszorodnak egygyel: a róla szóló megható regével.

A náderdős berek pásztorai csöndes alkonyokon, a Balatont járó halászok méla éjszakákon, a hangos szőlőhegyek fáradt munkásai pihenéskor, terebélyes diófák árnyékában, — mindenütt ezen a szép tájon: cifra tornyu kastélyok márványos tornácain csak úgy, mint alacsony házikók náderesz pitarvaiban kegyelettel regélgetnek majd arról a szegény árva diágyerekről, ki innen indult el vándorutjára és mikor hosszú idő után, mint az ország első papja és az ország első méltósága, fényben, biborban, hozsannák között hazajött, legelőször is a szegényekre gondolt, a mindenkitől elhagyott szegényeket ölelte szívéhez.

Hisz ez az igaz történet már most is úgy hangzik, mint valami áhitatot keltő szép rege!

*

. . . Hol volt, hol nem volt, tul a Dunán, a fodrosan ringó hullámu szép Balaton mellett, volt egy kicsike mezőváros, amit úgy hívtak, hogy Keszthely.

Ebben a városkában lakott egy boldog házaspár.

Nem voltak módosak, de nem is voltak földhöz ragadt szegények. A férfi szorgalmas, munkás iparos, az asszony takarékos, dolgos fehérszép. A mindennapiért, mint jámbor keresztények, imádkoztak; de azt, becsületes iparkodással, meg is keresték.

Volt egy kis, vályogból rakott, nádfedelel házuk, virágos udvaruk, egy-két gyümölcsfajuk s künn határban valamelyes földcsékjük is. De ez csak olyan parányi; meghalni sok, megélni kevés.

Es volt egy kékszemű, szeliden mosolygó okos fiacskájuk, aki ott született a fehér tűzfalas, alacsony nádereszű házikóban, magával hozván a legtisztább verőfényt: a családi boldogságot.

Milyen édes örömmel ringatta a jámbor anya azt a szegényes bölcsőt, melyben pihegő magzatja pihent és milyen szívós kitartással kereste két keze munkájával a betevő falatot a dolgos apa.

Hogy erre a ragyogó verőfényre is olyan

nagy okai is a nagy visszamaradásnak, a melyekre az adóleírások vetnek élénk világitást. A múlt évben ugyanis a város lakosságának egyenes állami adójából leíratott adótárgyváltozás címén 14 782 frt 62 kr., a filloxeravész folytán 10 265 frt 92 kr. és behajthatatlanság címén 10 503 frt 64 kr.; összesen 35 552 frt 18 kr.

Téved a kincstár, a mikor azt hiszi, hogy a filloxera-vész okozta pusztulást teljesen figyelembe vette az adóztatásnál, ha a szőlőterületek után járó földadót kitörli követeléseivel, mert az a természeti csapás egy oly városnál, a melynek egyik főgazdasági ágát a szőlőkultúra képezte, bénítólag hat az összes kereseti ágakra. S mégis azt tapasztaljuk, hogy a kincstár közegei az állami adókat minden egyes alkalommal főlebb és főlebb iparkodnak srófolni, úgy okoskodván, hogy a filloxera-vész címén történt földadó csökkenést ki kell pótolni a többi adótárgyak erősebb megadóztatásával. Mintha bizony éppen a filloxera pusztításai szaporítanák a lakosság egyéb keresetforrásait.

Ennek a folytonos és indokolatlan adóemeléseknek a következménye aztán a tulterhelt adótárgyak jó részének megsemmisülése s az adózók fizetéképtelensége, aminek biztos hőmérője az adótárgyváltozás és a behajthatatlanság címén szükségszerűen bekövetkező nagy adóleírás. Az adótárgy, a megadóztatott keresetforrás nem rétestésztá, a melyet tetszés szerint nyújtani lehet, bár ez is elszakad, ha túlságosan nyújtják.

A mikor az általános üzleti pangás, az el nem tagadható gazdasági válság közepette természetesen csökkenő keresetforrásokra folyton emelkedő közterheket raknak, akkor ne csodálkozzék senki, ha a számítás nem üt be s a kivetett adók rosszul folynak be.

Aki aztán az ilyen természetellen módon felcsigázott adókat az adózók vagyonaának elköttyavetyélésével mégis behajtja,

hamar sötét felhő szállott! . . . Épp mikor szelid erkölcsökben fejlődni kezdett a jó fiu, akkor vette ki nagy váratlanul a munkás apa kezéből a szerszámot a fekete halál.

A nagy csapástól összeesett a támasz nélkül maradt özvegy. Talán fel sem kelt volna többé, ha ott nem látja maga mellett fiacskáját, akit rajongó szeretettel imádott.

Ez a szeretet erőt adott neki. Meglépett szívvvel vette roskadozó vállára a szegénység nehéz keresztjét és cipelte türelemmel a vergődések rögei között.

A halovány, vézna fiu gyöngé volt a kézmivességre; gyalut, kalapácsot nem forgathatott. De annál mohóbban bujta a könyveket és az iskolából haza hozott dicséretekkel szarigatta bánatos anyjának verejtékes arcáról a könyveket.

Mert verejtékes munkát végzett a szegény asszony; ám így csak nehezen taníthatta példás viseletű, nagy szorgalmu fiát.

Bizony megesezt, hogy aggságai közepett a felső-sarki boltshoz is be kellett kopogtatnia egy kis kölcsönpenzért.

— Könyveket kell venni a fiának és fel is kell tisztességesen ruházni, hogy ne szégyenkedjék az uri gyerekek között! . . .

A fiu előtt titkolta ezt a szegény anya. De az látta a vergődést és leste az alkalmat, hogy levehesse a gondok terhét szegény szülője gyöngé vállairól.

Mikor tizenhatéves lett, leakasztotta a szög-

az kaphat ugyan fényes elismerést rövidlátó államférfiaktól, de az államnak jó szolgálatot nem tesz, mert megsemmisít sok olyan adótárgyat, amely kiméletesebb, az adott viszonyokat számba vevő eljárás mellett még évek hosszú során keresztül szolgáltatott volna táplálékot az éhezők kincstárnak.

Az a nagy dobpergetés tehát a nagy adózóknál szükségtelen, a kicsinyeknél pedig — eltekintve kegyetlen voltától — legalább is okatlan.

H i r e k.

Pécs, 1897. szept. 14.

Utolsó fürdőlevél.

Hála Istennek, mindenképen sikeresen lenyaráltunk s immár áldhatjuk a Mindenhatót, hogy hazakerültünk épkézláb. Azaz még sem egészen. Le-lemaradozott rólunk a hosszú, görbe uton egy-egy ruhadarab, egy-egy betegség és még tetejébe egy pár forintocská is, ámde szereztünk be bölcs előrelátással a jövő évadra helyettük másokat. Nem forintoikat azonban, mert azokból úgy kiköltekezünk, hogy a (hordárok és bérkocsisok rémületére) csak rézkrajcárokat hoztunk magunkkal vissza, nehogy egészen ellefejsük, milyen vetetű az idevaló pénz. Ámde a jobb lábszárba térdtől bokáig behurcolkodott a sok kellemetlen esőzéstől egy egészen normálisan kifejldött csuz, mely amellet, hogy a tulajdonosnak fájdalomt okoz, kéjes eksztázisba hozta a házi doktorunkat is, hogy ime, nem kell kétségbe esni, hála a gondviselésnek, mely a réten a mezitelen lilomokat táplálja és ruházza, — maradt még holmi foltozni való rajtam a fürdőzés dacára, avagy inkább következtében, amely mulatság pedig csak hozzávetőleg számítva is, bele fog nyulni a leghidegebb télbe. Kecsegtető kilátás ugy-e? Hogy áldója ne legyen annak a sok léghuzamos ürgelyeknek, melyet a nagyzási hóbert nyári lakásnak keresztel, hol felülről csepeg, alól pedig a talaja vizet fakaszt, — s hova mindennek tudatában beraktározzak heringek módjára az embereket.

Igy van ez jól! Ugy kellett nekem. Ha minden áron nyaktörő utakon keresztül is

ről boldogult jó apja porlepte, pókhálós börtarisznyáját, beletette iskolai bizonyítványait, kért az anyjától egy darab fekete kenyeret (de persze az tett a kenyér mellé szalonnát, sonkát, frissen sült pogácsát) . . . aztán kora szürkületkor, mikor még fenn ragyogott a hajnali csillag, elindult Tihanyba, hogy a szent Benedek által alapított szerzetes rend főapátja előtt azzal az alázatos kéréssel jelentkezék: vegye fel őt a nemes hivatást teljesítő tanító rendbe.

Keszthely Tihanytól nem egy-két parittyahajítás. Gyalogszerrel, jólábu embernek is, erős két napi ut! nagyon kevés híján nyolevan kilométernek mérte azt ki az inzellér.

De az ut gyönyörű. Talán a legszebb az egész tulajdonán.

A lankákkal körített Keszthelyt, ezt a szép lensikot, melynek karajos lejtőjét a Balaton hullámai mossák, szőlőhegyek között hagyjuk magunk mögött. Gyenes, Diás, Vonyarc, Vashegy szeliden hullámozó völgyeit és halmait sziklás bércekkel szakgatott erdők koszorúzzák. A szőlőrendek közül, lombos fák árnyékától barátságosan kandikálnak ki a fehér tűzfalás hegyi hajlékok: köztük egy-egy cifrább villa, a kanyargó ut mentén, nem messze egymástól, három kis kápolna csengő-bongó harangokkal, amiknek feleselgetését kötekedve veri vissza a Szent-Mihály-hegyi visszhang . . .

Alant a Balaton partján, mintha csak a

kerülni kellett az egészséges pihenés, vagy csak különködési hajlamból a kulturát, a társadalmat, az embereket, szóval a nyugati műveltséget és kényelmet, most ihatom az ösvadon poshadt izü levét, s pedig jelenleg keserü medecinák és herbaizü teákra lefejtve, ami csak kifejezésben más, de szorosabb fogalom szerint egy és ugyanaz. Az a szalmakunyhó ott a Kárpátok tövében, a hol a megénekelt boldogság és meglegedés helyett egy iszákos fapásztor tanyázott s ahol mi sovány vegetariánus koszt mellett szükecskén meghuzódtunk, csökönységgeggel elzárkozva minden elöl, ami irott betű és társadalmi rend, csakugyan jó rejtekhelynek bizonyult, mert még a posta sem akadt ránk, holott sürgős adóintó cédulákat tartogatott számunkra, minélfogva mi örökösen az ideai késedelmi kamatokról fogunk koldolni.

De már a mostoha időjárásnak ily sikeresen ellentálni nem volt képes. Beadta derekát mihamarább a szegény rozoga kalyiba. Kilyukadt emitt is, amott is, esett és fujt befelé száz oldaláról is. A gombáért sem kellett már az erdőbe fáradni, ott tenyészték szabadon és bizony elég szép példányok és fajok fejlődtek a nyirkos levegőben. Hébe-korba akadt mulatságnak egy-egy gyík is, de a gyerekek nem tudtak megbarátkozni velük, ki kellett tehát azokat hajszolni a rejtekhelyükből, hol már két békával békés egyetértésben szép számra szadorodtak. A fütéssel is megpróbálkoztunk, de bizony vesztünkre, mert a kályhának hiányzott többek közt egy darab csöve s azt nem pótolta tökéletesen a Juon bácsi ócska csizmája, bármily önfeláldozással lett a lábtól elnyirva s így tagadhatlan, hogy némi nemű hasonlatosságot mutatott is, de praktikusnak mindazonáltal még sem bizonyult. Bizony befelé pötékelte tovább is a cudar a fenőfának fojtó füstjét, mely a halzsiros borjubőr pörkölt illatával volt vegyítve. Ezt állja ki eleven ember, még ha a végzet mindjárt türelmes fürdővendégnek teremtette is.

Mikor aztán illeténi nyaralás közepett ékes sorrendben influenzába estünk, előbb a hajlott koruak, aztán tisztességtudóan a fiatalok — komolyan fontolóra vettük az odébbállás égető szükségét, még mielőtt valaki — Isten ments — áldozatul esnék. Hiába esküdzött a vén Juon, hogy arra emberemlékezet óta nem esett emberhalál, — a tapasztaltak után kételkedtünk az itteni örök életben. Pedig

ringó tóban türdenék, gubaszködik egy kis falu, Meszes-Györök.

Mikor az aprányi falu dombos odalának döngöletére felér az utas, azt hiszi: tünde varázslat játszik szemeivel.

Itt nyílik ki igézetes pompájában a festői táj. Keszthelytől idáig a Balatonból csak a fenéki öböl látszik; itt hirtelen kitárul, végtelennek látszó, csillámló vízével, a fenséges tó, mely most már csalókan játsza a tengert.

Ködbevesző szegélyét egyfelül a somogyi partok nyelik el, másfelül a megénekelt romok határolják. Tulnan, a lesence-tomaji erdők mögött, a zsidó völgy sarkánál Rezi, Tátika; az uzsai rengetegek után, Kemenesalja szép síkságára tekintve, Sümeg és Somló; közvetlenül szemben, a suhogó náderdőtől kiemelkedő Szigliget, odább az aggregéjéről híres Csobánc, mellette a bazalt sziklás, cserkoszoruzott Badacsony, átellenében a kopasz koponyájú vén Szent-György-hegy, aztán messze, a kéklő távolban, alig láthatóan, Tihanynak bércei.

Itt, hol mohosodó kövek porló törmelékai beszélnek daliás időkről, itt, hol duló csatak után bujdosva bolyong a zordon enyészet, itt bandukolt épen ötven évvel ezelőtt az a szegény árva diágyerek, aki most Pannonhalmán biborban ünnepli e vándorut emlékezetét.

Cipőjét elnyütte a kő, lábán sebet ütött a tövis, ruháját megtépte a vihar, de ő nem lankadt. Szomját hegyi patak kristály vízevel

szántuk a szegény ördögöt, akinek majd csak egyedüli keresetforrását a nyári vendégek elszállásolása képezte. Huztuk még jószívűség-ből egy napig, két napig, de végre belátta ő is, hogy nincs maradásunk, mert hol az egyik nyomta az ágyat, hol a másik. Fentjarkálni már egyikünk sem tudott. Agyonnyaraltak voltunk valamennyien, rá szolgáltunk a restaurálásra, de leginkább a gyógyításra.

Igazság és méltányosság szerint egyenest a moszkvai kongresszusra kellett volna bucsutjárnunk, ott legalább volt az időtájt kilátás, hogy akad mindenféle bajunkra legalább egy doktor. Pedig dehogy birtuk volna az utat oda szuszszal, így is csak lépést haladhattunk előre, mert nagyon sok pihenőt kellett a mozgó kórodánkkal minduntalan tartani.

Kanyarodtunk tehát lassan hazafelé, vágyva-vágytunk Scholtz söre után. Pedig volt itthon még meleg elég. De az már nem olvaszt zsirt belőlünk. Csontig át vagyunk ázva és fázva, torkig megrontva és meghülve, jól esik egypár hőfok, hogy a megdermedt tagok ismét feléledjenek. Azt az embert szeretném én látni, ki most engem innét a négy biztos, jól védett falaim közül kicsalni képes. De sőt hivalkodás nélkül többet mondok ennél, még a napvilágra sem mehetek, míg kissé össze nem szedtem magam az idej üdülés után. A vegetáriánus koszt is nagyon elhuzta az embert, Juon bácsi itt is kell egyet-mást pótolni még szánakozás nélkül mutatkozhatik ismét az utcán.

Már a betű is nagyon rám fér s vágyakozom az emberek után. Nyakába borulok a viszontlátás édes érzelmeivel az első látogatónak, pedig az az adóvégrehajtó, ki jelenteni jött, hogy holnap méltóztassam itthon maradni, mert licitálnak. Fékom adta, hogy így fogadják az embert. De ez se baj, hisz edzve vagyunk az elementáris csapások ellen. Holnap licitáció?

Legyen szerencsém hozzá.

Vigolla.

Napirend 1897. szeptember 15-én.

Naptár: szerda, szept. 15. — Róm. kath.: Nikoméd. — Prot.: Nikoméd. — Görög-kel. (szept. 3.) Antim. — Zsidó: Elul 18. — Nap két 5 óra 22 perckor; nyugszik 5 óra 54 perckor. — Hold két este 7 óra 13 perckor; nyugszik délelőtt 10 óra 11 perckor.

oltotta; ha megéhezett, falatozott tarisznyájából s mikor már jártányi ereje alig volt, utszeli csipkebokor árnyékába dőlt le pihenni.

Amde hányszor elverte pilláiról a szendert az aggodalom, hányszor föltámadt csüggedő lelkében a kétség: teljesül-e vágya, reménye?!

Két napig gyalogolt, két éjszakát virrasztott, úgy ért fel Tihanyba.

Hogy zakatolt szorongó szive, mikor a sötét és mogorva zárdaépület vaspántos tölgyfa ajtaja kinyílt előtte.

Le tudja-e venni szegény anyja válláról a nehéz keresztet?!

Ezen viaskodva, lépett be a pannonhalmi főapát elé.

Sorsát ez döntötte el kegyesen.

Mikor komoly figyelemmel átolvasta a kitűnő bizonyítványokat, homlokon csókolta a szegény árva diákgyermeket, keblére ölelte és testvérül fogadta.

Igy történt ez ötven évvel ezelőtt.

*

Ez a rege egyik része.

A másik részének tavaly szemtanuja voltam.

Keszthely, Vaszary Kolos szép szülővárosa nagy ünnepre készült.

Régi templomát, az építő művészet remekét, melyet századok viharai megrongáltak, újjáépítette és annak felszentelésére a hívő polgárok városuk bitoros szülőltjét kérték fel.

Az egykori szegény diák Balatonfüredről indult el Keszthelyre. És jött azon az uton,

Időjárás: hőmérséklet 18 Celsius fok meleg; légnyomás 753. — Kilátás a központi meteorológiai intézet jelzése szerint változó felhőzet mellett, helyenkint csapadék és hűvös idő várható.

— (Állandó választmányi ülés.)

Baranyamegye állandó választmánya ma délelőtt tartotta *Fejérváry* Imre b. főispán elnökelete alatt ülését, melynek a jövő 1898. évi költségvetés és az ezzel kapcsolatos kisebb pénzügyi ügyek képezték a napirendjét. A vármegye költségvetése 120.070 frt 10 kr. fedezettel és 256 frt 20 kr. hiánnyal zárul, mely utóbbi összeg a megtakarításokból lesz fedezhető. A siklósi szolgabírói irodabérletére 200 frt évi átalány van megszabva a költségvetésben, azonban ez az összeg kevés, mert 320 frtba kerül tényleg a bérlet, mint-hogy Siklóson olcsóbban a szükséges hivatalos helyiség nem bérelhető. A 120 frt különbözetre nézve fölterjesztés intéztetik a belügyminiszterhez, hogy azt engedélyezze. Nagyobb vita keletkezett az ugynevezett kamattári es nyomtatványtári alapok körül, a melyek közül az előbbi még 1891-ben megszűnt és ugy keletkezett, hogy a vármegyei letétek s rövidebb ideig ott elhelyezett pénzek kamatait gyűjtötték össze s megyei alkalmazottak segélyezésére fordították. A nyomtatványtár pénzalapja pedig ugy állott elő, hogy még 1862-ben a marhalevelek, vándorkönyvek stb. árkülönbözetéből összehoztak néhány ezer frtot s ezt is hasonlóképpen az előbbi alaphoz, discrecionális pénztárnak tekintették. Ezekről számadást soha se terjesztettek be a közgyűlésnek. Az állandó választmány most jóváhagyandóknak tartja ezeket a számadásokat, mivel annyi év után ugy sem volna képes róla senki elszámolni, egyébiránt aki kíváncsi reá a bizottsági tagok közül, hogy mire használtattak föl ezek a pénzek, az I. aljegyző hivatalos szobájában holnaptól számított 15 napig betekintést nyerhet az ott fekvő kimutatásokba. Kapcsolatosan ezzel az ügygyel

melyet közel félszázaddal azelőtt gyalog tett meg. Jött Csobáncz, Szigliget, Badacsony sziklás tetői mellett, a hullámzó Balaton partján, ezüstcsattos szerszámu négy fekete lovon, robogó batárban, biboros diszben, hódolatra se reglett ünneplő nép hozsannáitól köszöntve.

Jött ragyogó pompával, fényes kísérettel, lobogó zászlók erdeje között, hogy szentegyházzá avassa azt a régi templomot, amelyben őt keresztvize tartották, amelyben első gyónását, első áldozását végezte és amelynek oltáránál az első szent misét mondta az örök kegyelmű Ur dicsőségére.

És hozott a pompák ékességénél drágább, ragyogóbb ajándékot szeretett szülőföldjének. Hozott százezer koronát arany járadékban a keszthelyi szegényeknek, hogy enyhítse a támasz nélkül maradt özvegyek s az árvaságra jutott kisdetek keserves sorsát . . .

Nem telt bele félesztendő, tetézte ezt az ajándékot azzal, hogy ötvenezer koronás alapítványt tett a keszthelyi szegény diákok segélyezésére.

Mindez nem mese. És mégis rege lesz ebből nemsokára azon a szép tájon, hol egy boldog anya ringatta szegényes bölcsőben azt a jó fiút, ki biborba emelkedve, szeretettel karolta át a szegényeket és aki fényes és válságos napokban egyaránt arról győzte meg nemzetét, hogy honszerelme és bölcsesége szinarany.

Ilyen férfiu méltó arra, hogy példás életéről, nemes tetteiről regék szülessenek.

Sümegei Kálmán.

tárgyaltatott *Kész Pál* mohácsi lakos feljelentése, a mely szerint Szinkovits Károly volt I. aljegyzőnek, jelenleg mohácsi főszolgabírónak, 134 frtot utalványozott ki a volt alispáni nyomtatványokra számadás kötelezettsége nélkül. A vita során Nagy Jenő t. főügyész kijelentette, hogy a kérdéses összegből az alispáni szobába egy kályhát állítottak 56 frtért s ablakfüggönyöket vettek 69 frtért s erről a számlák megvannak. A számadások be fognak kéretni a mohácsi főszolgabírótól. Több községi ügy elintézése után az ülés déli 12 órakor véget ért azzal, hogy az októberi közgyűlés tárgyainak előkészítése szempontjából még egy állandó választmányi ülés fog tartatni.

— (Egyleti közgyűlés.) A pécsi Kertészeti Egylet folyó hó 19-én, a jövő vasárnap, közgyűlést tart. A közgyűlés délelőtt 11 órakor lesz a városháza nagytermében.

— (Uj szabályrendelet.) Pécs sz. kir. város területén elfogyasztás alá kerülendő s állami fogyasztási adó alá eső hús, továbbá cukor, sör és pezsgőbor után fizetendő városi fogyasztási illeték kivetése, beszedése és ellenőrzése tárgyában készült szabályrendeletet a város legközelebbi közgyűlése veszi tárgyalás alá. Ez újabb megadóztató szabályrendeletre — a mostani nagy drágaság idején — már előre is felhívjuk a városatyák figyelmét.

— (Iskolahiány Dombóvárott.) Dombóvárott — mint ottani levelezőnk írja — hétfőn kezdték meg az iskolákban a tanítást, ez alkalommal oly tömegesen jöttek az iskolába jární akaró gyermekek, hogy azok nagy részét — hely szűke miatt, kénytelenek voltak a tanítók visszautasítani. *Több mint ötven gyermek lett már visszautasítva.* — Nincs hely, betelt a létszám — felelték a megdöbbszent szülőknek a tanítók — sajnáljuk, de nekünk nincs módunkban segitenünk. A folyosón csoportosultak a szülők megrémülten, izgatottan. — Botrány, gyalázat! — kiáltották. — Már most mit csináljunk. Védőkre nem küldhetjük a gyermekünket, ahhoz nincs módunk. Miért fizetünk akkor adót, ha még iskolába sem járathatjuk fiainkat. Kemény napjuk volt a tanítóknak, mert habár ők csakugyan nem segíthettek a bajon, de a szülők azért heves kifakadásokra ragadtatták magukat, mert csak azt a veszedelmet látták maguk előtt, hogy gyermekeik szünetelnek egy esztendeig. Hát a baj meg van és pedig súlyos ez a baj és csak gyors intézkedés hozhatna segítséget, de az intéző körök — ugy látszik — nem törődnek azzal, hogy elegendő iskola legyen. Évek óta vannak már ezen mizerabilis állapotok; minden évben visszautasítanak negyven-ötven tanuló és dacára eme visszautasításnak 100-120 gyermeket tanít egy tanító; a királyi és egyházmegyei tanfelügyelők szigoruan utasítják minden évben az előjáróságot új iskolák fölállítására, de azért még sem történik egyik évben sem — e tekintetben — semmi, hanem — mint az idén is — halasztást kérnek. Minden e tárgyra vonatkozó kérdezősködéskor azt a feleletet adják: *nincsen pénz.* Hát mi nem tudjuk mennyiben felel meg e lakonikus válasz »nincsen pénz» a valóságnak, — mert ha tanügyről van szó, akkor soha sincsen, míg sokkal lényegtelenebb dologra *mindig* van, de hogy a helyben élő szülők ne helyezhessék el gyer-

mekeiket otthon, az kétségtelenül elég ok arra, hogy azok a szülők megdöbbenjenek és hirtelen támadt izgatottságukban zajos kifakadásokra ragadtassák magukat. A segítség sürgetős s nem látható másban, mint *uj iskolák szervezésében, párhuzamos osztályok felállításában.* Pénz bizonyára akad elég, csak akarni kell. Arról pedig, hogy az akarat meg legyen, a tanfelügyelő urak tartoznak gondoskodni.

— **(Királyi vadászatok.)** Mohács nagyban készül a fejedelmek fogadására. A készülődések fősulya a mohácsi hajó- és vasutállomás, a hol a díszítéseket már ma teljesen befejezték. Schiova, a D. G. T. építkezési felügyelője személyesen ügyel föl a munkálatokra, melyek nagyszerűségben párjukat ritkítják. Az egész utvonat, melyen a fejedelmek elhaladnak, valóságos virágkert és zászlóerdő. A feldisített vonal elején, a hol az udvari vonat megáll, egy fejedelmi pompában ragyogó királyi sátor emelkedik. Itt fogja a király a 10 perccel később érkező német császárt megvárni. A sátor belseje drága plüsbárony szövetekkel, ekzotikus növényzettel, virágokkal, a király és királyné arcképével van díszítve. A sátoron kívül szintén szövetekkel és virágokkal vonták be. Fölötte aranyozott kupola, melyet zászlók lengnek körül. A Sophie és Solyom hajóponthonja és vasszerkezetű hidja szintén díszítve áll. A hajóhid melletti gyümölcslárusító-sátor vadvirággal van teljesen bevonva.

A városi hatóság most díszíteti fel a Duna mentén elhúzódó betonfalat. Benzinmészesek fogják kivilágítani az egész falat. A királyt, királynét és a német császárt ábrázoló három hatalmas transparent világitja be a Duna hullámain.

Wilfinger Pál, mohácsi révkapitány tegnap a Karapánca melletti Prokop-foknál volt, hol a fejedelmeket vivő Sophia nevű hajó részére a vasból való új hajóhidat állították fel. A hid közvetlen közelében pedig a személyzetet vivő Solyom részére egy kisebb hajóbejárót helyeztek el.

Legújabb intézkedés szerint királyunk Kőröserdőből a Bokfok melletti Bédába is megy vadászni. Hadzsi Emil, állami hajózási és vasuti főfelügyelő és Vodicska kir. főmérnök Budapestről Mohácsra érkeztek, hogy Wilfinger Pál révkapitány, mint a D. G. T. képviselője, Szinkovics Károly főbíró és Medvecki Zsigmond folyamfőmérnök társaságában a Bokfok, Prokopfok, Debrinafok és Rácskréve mellett a vadászat tartamára létesített hajóállomásokon vezetett munkálatokat felülvizsgálja.

Izabella főhercegnő leányai kíséretében — szintén Főherceglakra érkezett, hogy a fejedelmi vendégek fogadására szükséges előkészületeket megismerje. Az eddigi rendelkezések fölött teljes megelégedését nyilvánította Nemegyey Ákos jószágigazgatónak. A lakosztályok a lehető legegyszerűbben vannak berendezve, de azért a berendezés izléses és fölötte csinos. Öt teremből áll és pedig háló, ebédlő-, nyugvó-, társalgó- és dohányzó teremből. A társalgóteremben a királyt, a királynét, a német császárt és a német császárnét ábrázoló gyönyörű festmények vannak elhelyezve. A falakat szarvasagancsokkal rakták körül. Helyenkint a legújabb szerkezetű fegyvereket helyezték el. A szőnyegetek részben a lelőtt

szarvasok bőrei helyettesítik. A berendezés vadászjellegét kölcsönöz az egész lakosztálynak. Külön termet rendeztek be a császárral utazó udvari orvosnak is.

A mohácsi püspöki templomot is földíszítik, mert Izabella főhercegnő azt a kívánságát fejezte ki, hogy leányaival vasárnap Mohácsra akar misét hallgatni. A német császár tiszteletére az erdőben fölállított sátorban tartanak istentiszteletet. Királyunk nem hallgat misét, mert szombaton este, egy nappal korábban, mint a német császár, Budapestre utazik.

Az eső kissé megzavarta az előkészületeket. A pályaudvaron a királyi sátor holnapra elkészül. Már hivatalosan megvizsgálták a most ideiglenesen létesített összes hajóállomásokat, melyeknél a hajók kikötni fognak. A szolgaszemélyzet már megérkezett. A német császárhoz és királyunkhoz beosztott 9—9 szolgáló teljesen magyar ruhában, pörge kalapban, sujtásos csizmában lesz, hasonlóképpen magyar ruhát kaptak a főhercegi kocsisok is. A vadászati program némi változást szenvedett, a mennyiben más területeket is jelöltek ki. Izabella-föld teljesen víz alatt áll. A legutóbbi árvíz általában nyomokat hagyott hátra és az előtött árterületről csak igen lassan vonulnak el a víztömegek. Ezért kellett a vadászati helyeket megváltoztatni. A »Sophie« és »Solyom« gőzhajók a német és francia konyhákra Budapestén vásárolt élelmiszerekkel ma érkeztek ide. A személyzet napról-napra érkezik és mindjárt rendeltetési helyére utaltatik.

— **(Magyar műkincsek Oroszországban.)** Az egyetlen magyar rendnek: a pálosok rendjének, a melyet Magyarországon tudvalevőleg II. József rendelete oszlattatott fel, még két kolostora van: az egyik Krakóban 12 baráttal, a másik Censtochowában 27 baráttal, de a pálosok híres kincstára és könyvtára ez utóbbi helyen van orosz földön. A gazdagságáról híres könyvtárt és kincstárt már gyakrabban ismertették az irodalomban, de arról még keveset irtak, hogy ott magyar műkincsek is léteznek, így a kincstárban Báthory István lengyel király aranyozott ezüst feszülete s az a pompás casula, melyet Hedvig királyné sajátkezűleg készített a pálosok részére. Ujabban dr. Nyáry Sándor műegytemi tanár Oroszországban tett műtörténeti tanulmányozást s a templom és kolostor bejárójánál, valamint a kolostor folyósóin elhelyezett arcképeket tette tanulmányozás tárgyává. A templom bejárójánál két életnagyságu arcképet látott és pedig Szent-Istvánét és Szent-Lászlóét, míg a folyósók arcképei mellképek. Ezek között van Bertalan pécsi püspök arcképe is.

— **(Államosítandó iskola.)** A kaposvári elemi iskolák államosítása ma már bevégzett tény. Táviratilag tudatták, hogy a miniszter a szerződést helybenhagyta, mit a városi képviselőtestület határozata folytán a polgármester felterjesztett. Nincs tehát ma már semmi akadály, hogy a régóta táplált remények teljesedjenek s azt hisszük, a városnak nemcsak szellemileg, de anyagilag is javára lesz az iskolák államosítása.

— **(A perronjegyek.)** A m. á. vasutak igazgatósága tapasztalja, hogy az ugynevezett perronjegyekből befolyó jövedelem, dacára a forgalom emelkedésének, folyton csökken. A m. á. v. igazgatósága ezt annak

tudja be, hogy az állomásokon nem veszik komolyan a pályaudvari belépőjegyek váltását, s a nélkül is beeresztik a közönséget a perronra. Mivel a perronjegyekből befolyó jövedelem a nyugdíjintézet javára esik, az igazgatóság részint ebből az okból, de részint a rendfőntartás szempontjából is, szigorúan utasította az állomásokat, hogy a perronra való belépést a leghatározottabban ellenőrizzék.

— **(Ismét egy ur, ki az ablakon jár be.)** Ugy látszik, az az ügyes tolvaj, a ki vasárnap este a siklósi-utcában Kohn Marcell lakásáról — behatolva a nyitva levő ablakon — elemelt egy csomó ruhaneműt: továbbra is akcióban tartja magát. Erre mutat legalább az, hogy tegnap este ismét történt egy ilymódon elkövetett lopás. Most Weisz Gábor, izraelita hitközségi jegyző lakásába ment be a tolvaj a nyitva hagyott ablakon át s míg a család a másik szobában vacsoránál ült, egy csomó ruhát összepakkolt s azzal odább állt. Így legalább már két lopás tettesét keresheti a rendőrség.

— **(A rókusai vadvizárok.)** A rókusai vadvizárok helyén nyitandó új utca, ugy ezzel kapcsolatban az ezen területre benyúló Kaszárnya-utca 16. szám alatti háznak megvétele — mely a múlt városi közgyűlésen határozatképesség hiánya folytán nem volt tárgyalható — a város legközelebbi közgyűlésén lesz ismét tárgyalás alá véve.

— **(Hálátlan vendégek.)** A fővárosi rendőrség megkereste a pécsi rendőrséget, hogy két lopással gyanúsított pécsi napszamost tartóztasson le, ha azok Pécsre érkeznek. Gumpics Erzsébet Tóth Andrásné budapesti lakoshoz ugyanis éjjeli szállásra bementek a múlt hét egyik estéjén Kis Pap Lajos és Gonda Béla nevű, pécsi illetőségű napszamosok s az éjjeli szállást azzal köszönték meg, hogy elemelték az asszonynak egy bőröndjét, melyben vagy negyven forint értékű ékszer és készpénz is volt. Mivel a fővárosból nyomban elutaztak, az a vélemény, hogy haza jöttek Pécsre, a hol most keresik is őket, de még nem bírtak rájuk találni.

— **(Központi választmányi ülés.)** A vármegyei központi választmány ma d. e. 9 órakor tartotta ülését Trixler Károly alispán elnöklete alatt, amelyen mindössze hat felszólamlást intéztek el, amelyekre a vonatkozó határozatok f. hó 20-ától fogva közszemlére tétetnek ki a vármegyei ház fekete tábláján.

— **(Tánciskola-nyitás.)** Már hiába, vége van a nyárnak; jön az ősz, a mikor a hosszú esték unalmasságát mivel üzné el más-sal a fiatalság, mint azzal, hogy Terpsichore istenasszonynak hódol?! Ma már az első tánciskola-nyitásról is vettünk értesítést, a mit megirunk, mint az ősz beálltának elvitázhatalan előhírnökét. A tánciskola a kath. legényegyletben nyílik meg a jövő hó 4-én, s már most toborozzák a táncolni vágyó fiatalságot az érdekesnek ígérkező táncanfolyamra, melyet a mi elsőrangú, jóhírnevű táncitanítónk, Herczenberger József fog vezetni.

— **(Eltűnt hajcsár.)** Mikolics Kálmán, pálya-utca 31. szám alatti lakos, mészáros, a szlavoniai Nasicon egy birkát vásárolt, a mit Kerekes József, pécsi illetőségű napszamosra bízott, hogy hajtsa haza Pécsre. Kere-

kes a pártfogásába is vette a birkát, azonban, bár folyó hó 8-dika óta elég ideje lett volna vele haza érni, még mindig nem érkezett meg. Nasiról Dolni-Miholjácig ment a birkával s ott megpihent egy korcsmában. Hogy innen hová távozott, azt nem tudják; csak annyi bizonyos róla, hogy Turony és Harkány között megvételre kínálta a gondjaira bizott birkát. Bizonyára el is adta valahol s most nem engedni a lelkiismeret, hogy hazajöjjön, hanem bujdosik. Mikolics ma bejelentette az esetet a rendőrségnél és kérte az eltűnt hajcsár körözését, hogy legalább azt tudhassák meg tőle, ha kézre kerül, hogy kinek adta el a gondjaira bizott állatot?!

— **(Az erdélyi püspök nálunk.)**

Majláth Gusztáv gróf, erdélyi püspök ma délután érkezett Pécsre titkárja Butyka Sándor kíséretében és özv. Majláth György grófné Mária-utcai palotájába szállt. Holnap (szerdán) kezdi meg a püspök a papszentelést. Reggel 7 órakor misét mond és aközben feladja a hajkoronát Makai István és Nyáry Simon növendék papoknak, utána ugyanezeknek és Wölfel Ferenc végzett teologusnak a kisebb rendeket, végre Arányi Gézának és Wölfel Ferencnek az alszerpapi rendet.

— **(Egy vásárost megloptak.)**

A kaposvári járás főszolgabirójának jelentése szerint, a Kaposmérő községben megtartott országos vásár alkalmával, Póré János béci lakost egy 40—50 éves, alacsony termetű, barna arcú, fekete dus bajuszu, borotvált szakállu, feltűnően széles vállu egyén, a vásá-

rozó közönség közül azzal az ürügygel csalta ki, hogy a községben van 2 drb. tinó s legyen segélyére azok megvásárlásában; utközben az idegen 1 drb. pénzes tárcát észrevétlenül a földre ejtett és azt felvéve zsebre dugta; ez idő alatt egy 20—22 éves közép, nyulánk termetű, mohodzó bajuszu egyén jött hozzájuk azzal, hogy az általuk megtalált pénzes tárcza az övé volt, adják neki azt vissza; de az elől említett egyén szabadkozott, hogy ő nem talált semmiféle pénztárcát sem, mire az említett s később megjelent egyén Póré kezdté kimotozni, mire Póré János a saját 1 drb. 100 frtos, 2 drb. 10 frtos és 6 drb. 5 frtos, összesen 150 frt készpénzt zsebéből kivéve, az idegennek jóhiszeműleg megmutatta, ki azt tőle elkapva, futásnak eredt, hová a második idegen is követte, a Póré Jánostól ekként kicsalt pénzt magukkal vivén. A vásáron jelen volt csendőrség a tettesek kézrekerítése iránt az intézkedést, illetve nyomozást azonnal megtette, azonban az sikeres eredményre nem vezetett.

— **(Állatjárványok.)**

Megyénkben a legújabb statisztikai kimutatás szerint az állatjárványok állása a következő: veszettség 2 községben 2 udvarban, bőrféreg 1 községben 1 udvarban, sertésorbánc 10 községben 97 udvarban uralkodik, sertésvész pedig 31 községben lépett fel. Somogyvármegyében lépfene 2 községben 2 udvarban, veszettség 3 községben 3 udvarban, sertésorbánc 1 községben 26 udvarban, sertésvész pedig 101 községben konstatáltatott. Végül Tolnamegyé-

ben a lépfene 1 községben 1 udvarban, veszettség 3 községben 3 udvarban, juhhimlő 2 községben 2 udvarban, sertésorbánc 1 községben 19 udvarban, sertésvész pedig 16 községben lépett fel.

— **(Iskolaszéki választás.)** Dombóváron — mint levelezőnk írja — vasárnap választották meg az ottani iskolaszék tagjait, csekély érdeklődéssel. Megválasztottak: Paál József, Herke János, Molnár János, Farkas Vendel, Farkas József, Farkas István, Barkóci Péter, Németh József, Kalocsa József, Drávetz István, Molnár János. Póttagok lettek: Gyarmati Vendel, Kovács Cs. István, Kerbolt Gábor, Mód László.

— **(A konyha szökevénye.)** Nem tartozik ez a fehér hollók közé, hiszen a kapitány hivatalában garmada számra hever a sok porlepte könyv, amelynek mindegyikét a konyhának egy-egy szökevénye hagyta hátra. De ez a konyha szökevény nem könyvet, hanem levelet hagyott az asszonyának. Egy félv, mindkét oldala teleírva ákom-bákom betűkkel. Tanulságos kis levél ez, arra tanít, hogy a háziasszony ne avatkozzék a cselédek szív ügyeibe. Imhol a levél:

»Tudatom a ténsasszonyt, hogy vót szerencsém megszökni a hajnali vonattal és szépen hazazónáztam, majd máskor jobban fognak vigyázni a cselédre, mint én rám, mint a macskára, akit etetnem kellett, mer most fognak tanulni a szigetvári lánytól. Minek mondták, hogy én katonané vagyok, mégis csak azért is megcsaltam, mert a bakancsát beata az abla-

E néhány jellemvonás, azt hiszem, tökéletesen elég azon alacsony műveltségi fok kidomborítására, melyben az ausztráliai őslakók leledzenek, miért is felszedve a horgonyt, tovább vitorlázhatunk *Afrikába*.

Afrikát, e sötét földrészt különböző erkölcsű, származású és különös társadalmi fogalmakkal bíró, vagy jobban mondva nem bíró nép lakja. Ismerkedjünk meg különös fogalmaikkal.

Felette érdekes például a hottentotáknál a leánykérés. Megtetszik a leány egy férfinak, az eljön hozzá, egy ideig mindenféléről beszélgetnek, s midőn a hangulat már kissé emelkedett, a kérő előadja a tulajdonképeni célját látogatásának. Ha a menyasszony atyja beleegyezését adja, rögtön az eljegyzési vendégséghez ülnek s ennek végén a jegyesek már visszahuzódnak, hogy törvényesen összekelt párt képezzenek. A hottentota szüz, a ki magát reggel még elhagyatva érezte, délből váratlanul megkérehetik, s délután már valamely hön szeretett ifjunak a neje lehet; a szerencsés szüz a házias élet üdv- és kéjpotharát gyorsabban bizonyára sehol sem üritheti ki. A boldogság ugyan nem sokáig tart, mert helyzetük ép oly alárendelt, mint a természet vad gyermekinél általában. A nők vállaira nehezül a házi gond és munka, a gyermekek ápolása, úgy, hogy a nő rendszeren hátára kötött gyermekekkel dolgozik. Vándorlás alkalmával a nő valóságos tehervonó állat, a gyermekek mellett még a házi eszközöket és a férj holmiját is cipelnie kell. Mindezek dacára ritkán részesülnek jó bánásmódban, sőt ellenkezőleg a legdurvább erőszakot kénytelenek elütni, a minék következtében félénkek, bátoratlanok, betegesek, korán megöregszenek. A soknejűség

mert a büntetés, hogy az ily bűnöst társával összekötik, a vízbe dobják. hol aztán a krokodilok gondoskodnak a továbbiakról.

Chinában azt tartják, hogy az asszonynak nincs lelke és a törvények a férjnek házastársa felett a legmesszebbreható hatalmat jelölték ki. A férjnek joga van nejét verni, eladni, halálra éheztetni, vagy pedig bizonyos időre más valakinek bérbe adni. A leányok helyzete sem irigylésre méltó. Ha szüleik már zsenge korukban ki nem teszik az utcára, bizonyára csak a hamupipőke szerepét játszik a családban és ezért, ha a szülők hamarjában el nem adhatják, önként adják magukat egy-egy férfinak, hogy vele törvényes házasságra lépjenek, — de aztán is csak rabszolgák maradnak. Ő sem férjével, sem fiával nem ékezhetik együtt, köteles őket hallgatagon kiszolgálni s meg kell elégednie az ételmaradékokkal. Ha azonban a férj mellékfeleségeket is hozott a házhoz, a törvényes hitestárs ezek fölött áll, sőt a mellékviszonyból származott gyermekek is egyedül őt tekintik anyjukul. A családfő halálával helyét legidősebb fia foglalja el, ő lesz ur a háznál, kinek anyja épen olyan engedelmes szolgálója tartozik lenni, mint a minő férjéé volt.

Japánban szabad és előnyös a leányok helyzete. Ők nyugodtan sétálhatnak az utcákon, szóba állhatnak az idegenekkel is. De ha egyszer asszony lesz, vége szabadságának. Nem tartozik ugyan férjének számot adni eddigi életéről, de hogy netaláni kellemes visszaemlékezéseknek eleje vétessék, köteles fogait feketére festeni, szemöldökeit leborotváltatni, ezáltal külseje visszataszítóvá válik és minthogy a kendőző szerek mértéken túl való használása folytán arca rövid idő alatt ugyis meg-

kon és semit is nem hallotak és ütheti botal nyomomat mert hijába hivatnak nem voltam beirva. Bizon én nem vagyok katonané, nem is vótam nem is leszek, ezel bezárom soraimat maradok tiszteletel. Nem jövök tájára sem Pécsnek; gondolom nem is siratnak meg.

— (Szezon-figyelmeztetés.) A mostani szőlőérő idényben a szőlővérsre nagyon vigyázni kell, mert a sok esős idő folytán a tökékek többször voltak permetezve rézgáliccal, sőt az érés alatt is több helyen, úgy hogy sok szőlőfürtöt ha vízben megmosunk, a víz zöldes-kék színt kap. Miután pedig a rézgálic mérget tartalmaz, ezért az evés előtt jól meg kell mosni a fürtöket és pedig többszörösen.

Avult pénzeket érmekeket, régi tallérokat és ezüst huszasokat, mint mindennemű régiséget készpénz mellett a legmagasabb árban avagy cserében, más tárgyak ellen vált be **SCHÖNWALD IMRE** ékszerész Pécsen Király-utca (Hattyu-épület.)

Művészet, irodalom.

© **Hangulatok.** Kenézy Csátár ily című verskötetere hirdet előfizetést. Előfizetési felhívása így szól: Nagyon szeretem az én fajom zengő nyelvét, hazám irodalmát. Mivel szeretem, nagyra is becsülöm. Nagyrabecsülvén: zsenge ilju korom óta mindig arra törekedtem hogy én is azok között legyek, akik — szerény tehetséggel, de szívbéli igaz lobogással, —

a magyar géniust szolgálják. Ugy cselekedtem, mint annyi sok társam: a névtelen, egyszerű napszámosok, többnyire csak egy kis körnek irtam, mely éppen otthonom vala és köveket hordottam a Múzsza templomához. Huszonöt éve már, hogy írói tollat fogtam kezembe. Elég nagy idő; érzem is, hogy tollam fáradt egy kissé, pedig nem éltem vissza vele. Sokat és gyakran nem irtam, mert irigy, mostoha testvére: kenyérkereső pennám utjában állott. S ha az isteni nő, (Múzsám) lopva, titokban meglátogatott, ez a perc, ez az óra édes örömeke ünnepe volt. Könyvem kiadásával nem siettem, sőt igenis haboztam a fölött, hogy egyáltalán kiadjam-e irodalmi munkásságom eme termékeit. Haboztam pedig azért, mert e sivár erkölcsű, rohanó korban általánosan hirdetik, hogy a költészet ideje lejárt és komoly emberek verseket se nem irtanak, se nem olvasnak. Ez állítás egyszerűen nem igaz. Mig virág ékíti a bokrokat, lombok között madár dalol, s a földön emberek élnek, akik imádkozni tudnak: mindig lesz a költészetnek kedvelője. E meggyőződés ösztönzött, évtizedek után, verses-könyvem kiadására. A »Hangulatok« magába foglalja újabb és régi verses munkáimat; azokat is tehát, amelyek, (ugyan kevés példányban,) ezelőtt tizennégy évvel, »Költemények« cím alatt, láttak napvilágot, de könyv-piacra nem kerültek. Bizalommal fordulok a mélyen tisztelt olvasó közönséghez és kérem, hogy könyvemet partfogásába venni, s arra előfizetni szíveskedjék.

A kötet legalább 12—14 ivre terjed: szép kiállításáról kezeskedem. Előfizetési ára: egy fűzött példánynak: 3 korona. diszes, kemény kötésben: 5 korona. Gyűjtőknek tiz példány után tiszteletpéldányt küldök. Az előfizetési díjakat kegyeskedjék nevemre címezve, legkésőbbben f. é. október végeig beküldeni, vagy a gyűjtött aláírók névsorát velem közölni, hogy

a nyomtatandó példányok mennyisége iránt tájékozódhassam. Nyitrán, 1897. szeptember hóban. Hazafias tisztelettel: Kenézy Csátár.

Vidéki hátralékosainkat tisztelettel kérjük, szíveskedjenek hátralékaikat mielőbb beküldeni.

Törvényszék.

§ **Birka tolvajok.** »T'om megenne kel-med egy kis birka pecsenyét« mondja beszéd közben Renkesz István nagy-doroghi lakos Németh Jánosnak. »Meg biz azt téés is ha vóna« szól az atyafi. De hát »ami késik nem mulik«; »ha nincs, hát lehet még«. Egy szó mint száz, szépen megegyeztek egymás között, hogy majd szereznek ők pecsenyének valót anélkül, hogy pénzbe kerülne. Szépen átsétáltak Bikácsra, ott kiemelték a Meixner János uram istállójának ajtaját s egy 8 frtos birkát elemeltek. Hazamenet Renkeszné és Mészáros Istvánnal megfőzötték, megsütötték a könnyen szerzett birkát; de nem sokáig örvendhettek a dus lakomának, mert a csendőrség nyomára jött turpisságuknak, s miután kiszült, hogy a birka bőrét Klein Ábrahámnak adták el, s az el nem fogyasztott húst a csendőrök lakásukon megtalálták, a két jómadár hüvösre került. Vallatásor egyik a másikra tolta az ajtó kiemelését, úgy, hogy végre se lehetett kideríteni, melyik tette. Érdekes a dologban, hogy az egyik tolvaj t. i. Németh öreg 48-as honvéd. Miután mindketten beismerésben voltak, 14-14 napot kaptak fején-

fakul, könnyen elgondolható, hogy a férfiak az ily módon eléktelenített nők után nem igen kapkodnak. A házasságnál a férj korlátlan jogot nyer »rabszolgája« felett, kit a hütlenség pusztá gyanujára is nyomban megölethet.

Ideje végre, hogy elhagyjuk Ázsia földjét, melyen oly sok időt töltöttünk, oly sokat — remélem — érdekeset és tanulságosat láttunk. Térjünk át *Ausztráliába*.

A családi élet Ausztráliában nagyon kezdetleges. Határtalan soknejűség uralkodik e világrészben általában, némely területen pláne a sokférjűség is előfordul. A nő, kinek a vadak felfogása szerint nincsen lelke, a legalacsonyabb állást foglalja el s e szerint bännak is vele. A házasságot alig lehet annak nevezni, mert az eljegyzés ép oly ismeretlen, mint az esketés. A leánykérésnél legtöbb esetben a férfi fizikai ereje jó csak tekintetbe, a mennyiben az a leányt egyszerűen elrabolja s birtokjogát a netán legyőzött akadályokra és a bevégzett tényre alapítja. Feltűnő az a szokás, hogy a családba lépő új nő balkezének kis ujjából leharap egy részecskét a családba már előbb jött nők egyike, — e különös szokásnak eddig nem jöttek még okára, miután az ausztráliaiak arról ép oly kevéssé adnak felvilágosítást, mint más jelképes cselekedeteikről.

A mióta a hittérítők itt is megkezdték munkásságukat s a művelt államok hajói rendszeresen fentartják e világrészekkel a közlekedést, a társadalmi és családi élet sok változáson ment át, és sokat szelidült. A többnejűség megmaradt ugyan uralkodónak, a kinek van hozzá elég vagyona, annyi nőt vehet el, a mennyi csak

tetszik neki, de azért még a leggazdagabb főnökök is rendszerint megelégednek öt-hat feleséggel.

Ha a »naturalia non sunt turpia« valahol áll, úgy a déli tenger szigetén igen. Igaz hogy némelyek, mint pl. a tabitiak, kik a házassági hűségre szigorúan felügyelnek, de már a nőteleneknek teljes szabadságukban áll olyan életet folytatni, a milyen épen tetszik. A kicsapongás, mértéktelenség eredete visszavezethető arra, hogy a gyermeknevelést nem ismerik. Mindkét nemhez tartozók teljesen szabadon, minden felügyelet és gondozás nélkül nőnek fel, s — mi még rosszabb — részt vesznek a felnőttek minden — a még oly bizalmas — viszonyaiban, a mennyiben kíváncsiságuk kielégítésének nem vetnek határt, a mi nagyon korán érettekké teszi őket. Fokozzák ezt az egyes törzsek szokásai: két férfi pl. egymás iránti vonzódásból örökre védő és támadó szövetséget köt, ez által ki van mondva az is, hogy feleségeik közösek. A polneziaiaknál valóságos gyermekházaságok köttetnek, hol a még egészen éretlen gyermek szeszélyeinek sem szabnak semmi korlátot. A férfi és nő teljesen külön él; a nő még az étkezésben sem vesz részt s a férj otthonán kívül a község házában tölti el az éjszakát. Sötét vonása a melanezi családi életnek a határtalan mérvben üzött gyermekgyilkosság, melyhez még egy utálatos bűn csatlakozik, tudniillik azon személyek megölése, kik akár öregség, akár más testi hiba miatt a »társadalomnak« hasznára nem válnak. Érdekes ama hit, mely a fidsi szigetek lakói között uralkodik. A ki a mennybe akar jutni, már nőnek kell lenni, s erről istennek bizonyítékot kell magával vinnie, ez okból asszonyokat vágnak le a férj halálának bekövetkeztekor.

kint. Az asszonyokat az orgazdaság büntette alól a kir. törvényszék fölmentette.

§ Völegényt akartak szerezni. Két pécsi leány a ma már nem szokatlan módon akarta megtudni, hogy ki lesz a jövődöbélje. Egy cigányasszony segítségéhez folyamodtak ugyanis, hogy az a kártyán vesse ki, hogy szőke-e, vagy barna ur-e, vagy paraszt lesz a völegényük s kalapban járhatnak-e, vagy csak kendőt kell kötniök a fejükre. A cigányasszony azonban nem volt hajlandó ingyen jósolni nekik jó szerencsét; hanem jól megfizette őket már az első alkalommal, aztán pedig annyira behálózta őket mindenféle ígéretekkel, hogy az egyiktől hatvan forintot, a másiktól pedig száz forintot felüli összeget kisorsított ilyen módon. De mikor aztán a leányok mamáikkal egyetemben hiába várták a völegényt, bepanaszolták a cigányasszonyt a rendőrségen, hogy legalább a pénzüket adja vissza, ha már nem tud nekik völegényt szerezni. Mivel azonban az asszony a pénzt már régen elköltötte, ezt sem teljesíthette s így az ügy át lett téve a járásbíróhoz, hol tegnap tartották meg ügyében a tárgyalást. A cigányasszonyt elítélte a járásbíró 8 napi fogházra és 5 forint pénzbüntetésre, a mi ellen azonban felebbezett.

§ Még egy salamoni ítélet. Ifju *Lauli* Ferenc nevét bizonyára nem felejtették el Pécsen még mindazok, kiknek ő a hozzá javítás végett vitt fali és zsebóráikat úgy reparálta meg, hogy sorba becsapta őket zálogba. Ezért tavaly kilenc hónapi börtönt kapott, melyet folyó évi január 9-én töltött ki. Ekkor a becsületes emberek sorába akart lépni és Siklósra egy órasüzletben talált is munkát. Azonban valami jóakarója megírta Pécsről a gazdájának, hogy sikkasztásért be volt csukva s ezért az felmondott neki. Munka nélkül lévén, visszajött Pécsre és itt ismét az órajavításokhoz folyamodott. De rosszul ment az üzlet s mikor a június 4-diki tűzoltóünnepélyt tartották, be akart állni a Tettyére kisegítő pincérnek. Ehhez azonban megfelelő ruhára lett volna szüksége s hogy ezt szerezhesen, *Mautka* Ferenc és *Petz* Andrásnak nála levő zsebóráit zálogba csapta. De nem volt szerencséje, mert nem fogadták fel pincérnek s ekkor megszökött Pécsről. A csendőrség fogta el augusztus elején s tegnap délután tartották meg ellene a végtárgyalást a pécsi kir. törvényszéknél. S míg a vizsgálat alatt tagadásban volt, addig a végtárgyaláson töredelmesen beismerte a két óra elsikkasztását. A bíróság — tekintetbe véve az enyhítő körülményeket — csak hat hónapi börtönt szabott a vádlottra, ki az ítéletben meg is nyugodott. Így hát a tegnap délelőtt hozott három salamoni ítélet mellé ez az ítélet járult negyediknek.

TÁVIRATOK.

— **Badeni ellen.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Teschenben 2.000 német tiltakozott az osztrák kormány nyelvrendelete ellen. Kaiser dr. szerint Badenit törvényszék elé kellene állítani, mert a nyelvrendelet valóságos felháborítás.

— **A kubai felkelés.** (A „P. F.“ eredeti távirata.) A kubai felkelők

bevették Viktória erődöt. A spanyol helyőrség szabad elvonulást nyert.

— **Egy tehervonat balesete.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Udineben egy tehervonat beleütközött a vágányokon áthaladó kavicsos szekérbe. Hat vasuti kocsi összezúzódott, két ember meghalt, egy megsebesült.

— **Leszakadt állvány.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) A verseci villamos mű építésénél egy állvány leszakadt. Egy munkás meghalt, három megsebesült.

— **Püspöki konferencia.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Vasary Kolos hercegprimás csütörtökön Budapestre érkezik, hogy pénteken elnököljön az autonómia ügyében összeülő püspöki konferencián, mely a hercegprimás budavári palotájában lesz megtartva.

— **Tánciskolák megrendezéséről.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) A hivatalos lap mai száma közli a belügyminiszter rendeletét a tánciskolák, illetve a táncitanítók megrendezéséről. kvalifikációhoz kötve a táncitanítói foglalkozást.

— **A tatai hadgyakorlatok.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) A tegnapi napon Lobkovitz herceg a IV. hadtesttel megverte Frigyes főherceg V. hadtestét. Ma reggel 7 órakor királyunk a német császár kíséretében kocsin hajtatott a gyakorlatok színhelyére, ahol lóra ülve, mindvégig érdeklődéssel szemlélték a hadsapatok mozdulatait. Az időjárás nagyon szép.

— **A merénylő vallomása.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Sampan bombamerénylőt barcelonai börtönében megátogatta édes atyja, akinek könyek között esküdzött, hogy soha sem volt anarchista.

— **Hűtlen tanonc.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Resitzán Bonich József, kereskedő inas gazdájától a takarékpénztárba viendő 4000 frttal megszökött. Körözik.

— **Gyilkosság a robogó vasúton.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) A Brüsszelből Kölnbe robogó gyorsvonat másodosztályú kocsiában egy utast törrel agyonszúrtak s holttestét kidobták. A gyilkos nem volt feltalálható. Az áldozat nincs kirabolva; valószínűleg boszu áldozata.

— **A román király Budapesten.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Vilmos német császár elutazása után királyunk Károly román királyt fogadja a budai várakban, az eddigi megállapodások szerint f. hó 27-én. Ezzel akarja Károly király manifesztálni Románia hozzátartozását a hármasszövetséghez.

— **Elzüllött élet.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Zedmeister Erzsébet, a zebegényi postamesternek elzüllött leánya, legutóbb kéjűd, Budapesten, a vadász-utcai Garni szállóban magát ma reggel szíven lötte.

— **Megsemmisített ítélet.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) A

kuria első büntető tanácsa Székely Ferenc kuriai bíró előadása alapján, mai ülésében megsemmisítette a pozsonyi sajtóbíró ítéletét, melyet az ügyészség vádjára Rakovszky István néppárti képviselő ellen hoztak. Ugyanis Rakovszkyt a „Pressburger Zeitung“-ban írt cikkeért, melyben Szalavszky Gyulát, pozsonyi és trencsényi főispánt politikai Affendákisznak nevezte, három hónapi fogházra és 500 frt pénzbüntetésre, Binder szerkesztőt három heti fogházra és 50 frt pénzbüntetésre ítélték. A kuria ezt az ítéletet teljesen megsemmisítette és a további eljárást beszüntette, mert az ügyészség midőn itt vádat emelt, a magánvád jogaiba avatkozott.

— **Reuss herceg váltója.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Reuss herceg ismeretes váltóügyében Ürményi Pál, a petriti birtok korábbi tulajdonosa, azt táviratozta a vadnai főszolgabírónak, hogy Svendert dobassa ki a birtokból csendőrökkel, mert már a birtok eladása előtt megszűnt volt jószágkormányzója lenni.

Laptulajdonos Felelős szerkesztő
SAUTTER GUSZTAV PLEININGER FERENC
TAIZS JÓZSEF
kiadó.

Hirdetések.

5478. sz.
tlkv. 1897.

Arverési hirdetmény.

A dárдай kir. járásbíró mint tlkvi hatóság közhírré teszi, hogy Markovits Dömötör és Markovits Sándor hg.-szöllősi lakosok végrehajthatóknak Atymov Nénád hg.-szöllősi lakos végrehajtást szenvedő ellen 90 frt tőke követelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében az árverést a dárдай kir. bíróság területén levő Hg.-Szöllős községben fekvő, a hg.-szöllősi 982. sz. tlkvb. felvett 225 b. hrsz. 180. a. sorsz. házra és belsősegre 47 frt, a hg.-szöllősi 795. sz. tlkvb. felvett 246 hrsz. 163. sorsz. házra és belsősegre s így a végr. törv. 156. §-a alapján Bozsucsánin Jecza illetőségére is 492 frt, a hg.-szöllősi 1205. sz. tlkvb. felvett 1523/285/a és 1983/35/a hrsz. ingatlanokra 123 forintban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az 1897. évi október hó 8. napján d. e. 10 órakor Hg.-szöllős községben a jegyzői irodában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 4 frt 70 krajcár, 49 forint 20 krajcár, 12 forint 30 kr. készpénzben, vagy az 1881: 60. t. c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november 1.3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: 60. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Dárдай, a kir. járásbíró mint tlkvi hatóságnál 1897. évi június hó 9. napján.

Maurer Frigyes
kir. albiró.

TAIZS JÓZSEF

Pécsett,

Mária-utca 1. szám a királyi tábla átellenében.

Könyvnyomda, könyvkötészet, nyomtatványraktár, papirkereskedés.

Ajánlja a kor igényeinek megfelelő berendezésü

könyvnyomdáját

nagyobb művek, folyóiratok, körlevelek, számlák, falragaszok, meghívók, tánczrendek, hivatalos és gazdasági táblázatok, részvények, alapszabályok, névjegyek, stb. stb. elkészítésére.

Könyvkötészete

fel van szerelve papírmetsző, sodronyfüző, perforirozó, számozó, aranyozó stb. géppel, melyek segítségével a legegyszerűbbtől a legdiszesebb munkáig minden elkészíthető.

Nyomtatvány raktárából

körjegyzői, papi és ügyvédi nyomtatványok jó papíron olcsó árért kaphatók.

Papirkereskedésében

Kuhn-féle **író-tollak** nagy választékban.

Különféle levélpapírok. (Röntgen-féle sugaraknak ellenálló, kerékpár-jelvényes stb.)

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.